



Līdzfinansē Eiropas Savienības
programma „Tiesības,
vienlīdzība un pilsonība”



Labklājības ministrija



centrs
marta



Tieslietu ministrija



**Eiropas Savienības programmas „Tiesības,
vienlīdzība un pilsonība” līdzfinansētais projekts
„Soli tuvāk: Kopienas vienotā atbilde uz vardarbības
pret sievietēm gadījumiem”
(Nr. JUST/2015/RDAP/AG/MULT/9830)**

Cēsu novadā

Cēsu novads

Teritorija

Novada teritorija – 171,73 km²

Cēsu pilsēta – 19,28 km²

Vaives pagasts – 152,45 km², no tālākā Vaives pagasta gala līdz Cēsu pilsētai (administratīvajam centram) ir 25 km.

Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits novadā uz 01.07.2018. – **18 554**

Cēsu pilsēta – 17 005 (91%)

Vaives pagastā – 1 549 (9%)

Iedzīvotāju blīvums – 116 iedzīvotāji uz vienu km²

Pilsonība:

Latvijas pilsoņi 94%

Latvijas nepilsoņi 5%

Pārējie 1%

Nacionālais sastāvs novadā:

Latvieši 85%

Krievi 10%

Baltkrievi 1%

Citi 4%

Cēsu novada p/a «Sociālā dienests»



- **10.03.1993.** Cēsu pilsētas tautas deputātu padome pieņem lēmumu tiek izveidota Sociālā nodaļa, kurā strādā 1 darbinieks
- **1993.- -2007.** Cēsu pilsētas domes Sociālā nodaļa
- **16.11.2006.** Cēsu pilsētas pašvaldība pieņem lēmumu Nr. 637 «Par Cēsu pašvaldības aģentūras «Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības aģentūras» darbības uzsākšanu » par patstāvīgas iestādes izveidošanu
- **2007-2010** Cēsu pašvaldības aģentūra “Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības aģentūra”
- **01.01.2010.** Cēsu novada pašvaldības aģentūra “Sociālais dienests” (apvienots ar Vaives pagasta sociālo dienestu)

Apmeklētāju pieņemšana



CĒSĪS

Bērzaines ielā 18, 2.stāvā

6. vai 7. kabinetā

Tālrunis: 64127740

VAIVES pagastā
Rīdzenes bibliotēka

Tālrunis: 26357317

Kāpēc Cēsīs?

Jau **2013.** gada 25. oktobrī notika pirmā starpinstitucionālā Apaļā galda diskusija par katras iesaistītās puses atbildībām vardarbības pret sievieti gadījumos ar:

- *Valsts Policijas (J.Goba);*
- *Pašvaldības Policija (V.Sviķis);*
- *SIA «Cēsu klīnika» (I.Liepa);*
- *Resursu centrs «Marta»;*
- *Križu centrs «Valdardze» (E.Sāre);*
- *Valsts Probācijas dienests;*
- *Pašvaldības veselības veicināšanas speciālists;*
- *Sociālais dienests.*

2016. gadā TM pieredze no ASV par vardarbības pret sievieti mazināšanu

2017. gadā Tukuma pilotprojekta iepazīšana

2018. gada 19. martā noslēgts nodomu protokols starp LM un Cēsu novada pašvaldību par sadarbību Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” līdzfinansētā projekta „Soli tuvāk: Kopienas vienotā atbilde uz vardarbības pret sievietēm gadījumiem»

Cēsu novadā projekta komandā iesaistīti:

- *Cēsu novada pašvaldības policija;*
- *Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Cēsu iecirknis;*
- *Cēsu novada pašvaldības aģentūra „Sociālais dienests” ;*
- *Cēsu novada bāriņtiesa;*
- *Krīzes centrs «Valdardze»;*
- *Valsts probācijas dienesta Cēsu teritoriālā struktūrvienība;*
- *Cēsu rajona prokuratūra;*
- *Vidzemes rajona tiesa;*
- *G.Kaugares Ģimenes ārstu prakse;*
- *SIA «Cēsu klīnika».*

Projekta ietvaros notikušās aktivitātes:

(27.03.2018. – 18.06.2018., 3 mēneši)

- *Ievadseminārs Valmierā (27.03.2018.);*
- *Saruna ar Pašvaldības policiju (12.04.2018.);*
- *Sociālo darbinieku reidi ar PP (no 19.05. – 28.05.2018., kopā seši);*
- *Publikācija par projektu «Cēsu vēstīs» (25.04.2018.);*
- *Saruna ar Valsts Policiju (26.04.2018.);*
- *Atvērto durvju diena Cēsu novada p/a «Sociālais dienests» (10.05.2018.);*
- *Atvērto durvju diena SIA «Cēsu klīnika» (08.06.2018.);*
- *Starpinstitucionāla (VP un SD) tikšanās gadījuma pārrunāšanai (15.06.2018.);*
- *Cēsu novada un Valmieras pilsētas pašvaldībās noritošo pilotprojektu 2.monitoringa tikšanās (18.06.2018.)*

Cēsīs projekta laikā (*līdz 18.06.2018.*) ir saņemtas **tikai 6** par vardarbību pret sievieti informācijas un tās saņemtas no:

➤ *Pašvaldības policijas par 3 gadījumiem;*

VISOS 3 GADĪJUMOS AIZPILDĪTA RISKU IZVĒRTĒJUMA ANKETA

NEVIENĀ NO TRIM GADĪJUMIEM NAV PIENĒMTS POLICIJAS LĒMUMS PAR NOŠKIRŠANU UN CIETUSĪ PERSONA NAV VĒLĒJUSIES RAKSTĪT PIETEIKUMU PAR PAGAUDU AIZSARDZĪBU IESNIEGŠANĀI TIESA

➤ *SIA «Cēsu klīnika» par 1 gadījumu;*

➤ *No Izglītības iestādes par 1 gadījumu;*

➤ *Persona pati vērsās Sociālajā dienestā.*

No Sociālā dienesta puses visos gadījumos ir:

➤ *veikta apsekošana;*

➤ *izsniegti bukleti;*

➤ *nodibināts kontakts vardarbībā cietušām personām ar sociālo darbinieci un sniegts iedrošinājums vērsties Sociālajā dienestā pēc palīdzības un padoma;*

➤ *visos gadījumos aizpildītas MARAC – risku izvērtēšanas anketas (punktu skaits svārstās no 1-14);*

➤ *vardarbībā cietušās personas informētas par iespējamo palīdzību;*

➤ *četros gadījumos sagatavota dokumentācija sociālās rehabilitācijas pakalpojuma – psihologa konsultācija dzīves vietā saņemšanai;*

➤ *vienā gadījumā noformēts sociālās rehabilitācijas pakalpojums dzīvesvietā ģimenē dzīvojošajiem nepilngadīgajiem;*

➤ *uzrunātas piecas vardarbību veikušās personas, par sesto mums nav datu.*

- Visi 6 gadījumi ir jauni, līdz šim Aģentūras redzeslokā neesošas personas
- Visos 6 gadījumos cietušās ir sievietes, bet varmākas vīrieši
- Vidējais vardarbībā cietušās sievietes vecums ir 37 gadi
- Vidējais varmākas vecums ir 38 gadi
- 99% gadījumu tā ir bijusi fiziska vardarbība kombinācijā ar emocionālu vardarbību
- 100 % gadījumos upuris un varmāka ir bijuši attiecībās reģistrēta/neregistrēta laulība/kopdzīve
- 68% gadījumu, ģimenē ir nepilngadīgi bērni
- Tikai vienā no 6 gadījumiem, vardarbība ir notikusi pirmo reizi, pārējos piecos gadījumos, tā jau ir atkārtota

Cēsu novada Pašvaldības policijas gūtās atziņas projekta ietvaros:

- 1) Gan Pašvaldības policijai, gan Valsts policijai būtu jābūt iespējai pieņemt lēmumu par nošķiršanu bez cietušās personas pieteikuma, jo, izvērtējot personu psiholoģisko attieksmi pret varmāku un notikušo vardarbību, cietusī persona lielākoties ir tādā šoka un baiļu stāvoklī, ka nevēlas pieņemt šādu lēmumu, kas, cietušās personas izpratnē, nodarīs vēl lielāku ļaunumu. Cietušās personas neapzinās, cik svarīgs ir laika posms bez varmākas pēc vardarbības notikuma, lai spētu apjaust notikušo un pieņemt izvērtētu lēmumu tālākai darbībai un savas dzīves sakārtošanai;
- 2) Gadījumā, ja policijas darbiniekiem būtu tiesības pieņemt lēmumu par nošķiršanu bez cietušās personas piekrišanas, nepieciešams noteikt skaidrus kritērijus, kādā gadījumā šo lēmumu var pieņemt, lai nepārkāptu personas brīvas gribas izpausmi. Ņemot vērā minēto, pieņemt piespiedu lēmumu par nošķiršanu varētu tikai gadījumā, ja ir acīmredzama, tūlītēja vardarbība. Taču par šo jautājumu būtu vēl nepieciešamas diskusijas un izpēte;
- 3) Pašvaldības policija norāda, ka cietušās personas labprāt sadarbojas ar inspektoriem un aizpilda anketas, kas norāda, ka šis ir būtisks rīks cīņā ar vardarbību pret sievietēm un būtu ieviešams visā Latvijā;
- 4) Projekta ietvaros nostiprinās sadarbība ar institūcijām, kas piedalās šajā projektā. Šis ir nozīmīgs apstāklis ne tikai šī projekta ietvaros, bet vispārējai starpinstitūciju sadarbībai nākotnē Cēsu novada pašvaldības teritorijā, lai aizsargātu personu drošību un dzīvību, kā arī kalpotu sabiedrības labā.

Secinājumi:

- daudz vairāk iepazīts kolēģu darbs, nodibināti kontakti;
- esam **Soli tuvāk**, lai tiktu izstrādāts un ieviests praksē institūciju **SADARBĪBAS** modeļa standarts vardarbības pret sievieti gadījumos;

Pārdomas:

- Par MARAC anketas objektivitāti, jo šķiet, ka tomēr neatspoguļo patieso situāciju
- Vardarbības pret sievieti gadījumos nevajadzētu pastāvēt institucionālām robežām vardarbībā cietušo personu motivēšanā, iedrošināšanā u.t.t.
- Ļoti svarīga ir sadarbība ar ģimenes ārstiem

Ieteikumi:

- Vajadzētu panākt, ka vardarbības gadījumos, varmāka tiktu nošķirts bez cietušās personas iesniegumu, bet gan pēc Policista iniciatīvas;
- Noteikti turpināt iesākto!



